

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2018-096

7.2.2018

SpareBank 1 Skadeforsikring AS

Rettshjelp

Dekningstilsagn for én eller to tvister – tolkning av begrepet "den forsikrede eiendom"

Sikrede kjøpte over en periode to fritidseiendommer på to forskjellige øyer utenfor en sørlandsby. Den ene eiendommen besto av tre parseller, hvorav kun én bebygget. Alle tre hadde ulikt gårds- og bruksnummer, og det var kun gårds- og bruksnummeret for den bebygde parsellen som sto i forsikringsbeviset. For begge eiendommene oppsto det tvister. Selskapet erkjente først ansvar for tvist mot nabo på den ene øya. Det ble etterhvert også erkjent ansvar for tvist mot nabo på den andre øya, men med henvisning til det første dekningstilsagnet. Selskapet begrenset imidlertid utbetalingen til én forsikringssum for begge tvistene og mente at det var det de hadde gitt dekningstilsagn i forhold til den andre gangen. Den aktuelle parsellen den siste tvisten gjaldt var heller ikke forsikret da den ikke var bebygget, slik at sikrede uansett ikke ville ha krav på noen utbetaling over den bebygde parsellens retthjelpsdekning. Sikrede mente at selskapets dekningstilsagn måtte tolkes slik at det ble utløst to forsikringssummer. Uansett måtte de tre parsellene anses å være én eiendom i vilkårenes forstand, slik at en tvist som omhandlet den ubebygde parsellen også var dekningsmessig under rettshjelpsdekningen for den bebygde parsell. Nemnda kom til at selskapet ikke hadde gitt dekningstilsagn for mer enn én tvist.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: Utgifter til juridisk bistand kr 92 329,20

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om rettshjelpsdekning prinsipielt med grunnlag i dekningstilsagn og subsidiært med grunnlag i forsikringsavtalen.

Sikrede har fritidsboligforsikring for to eiendommer med bl.a. følgende rettshjelpvilkår:

6.1 Hva forsikringen omfatter

Nødvendige utgifter til advokat, rettshjelpere jf. domstoloven § 218, retten, sakkyndige og vitner når sikrede er part i tvist i egenskap av eier av den forsikrede eiendom.

Den samlede erstatning ved hver tvist er 100 000 kroner, se erstatningsberegning punkt 6.3.

6.2.1 Definisjon av tvist

Med tvist menes at et krav er framsatt og bestridt. Vedvarende taushet hos motpart vil kunne anses som tvist. Med saksanlegg menes utgifter fra og med forberedende arbeid med forliksklage/stevning.

6.2.3 Tvister som ikke erstattes

Tvist som gjelder annen fast eiendom enn den forsikrede eiendom.

Sikrede kjøpte en bebygd fritidseiendom på øya K i 2006. Tinglyst hjemmel er datert 21.7.06 og eiendommen ble forsikret med en fritidsboligforsikring.

Sikrede kjøpte i 2008 en ny fritidseiendom på øya S i samme område for at også deres barn og fremtidige generasjoner skulle kunne bruke dette område som feriested. Også denne

eiendommen ble forsikret med en fritidsboligforsikring. Sikrede kjøpte sammen med denne eiendommen to andre parseller, hver med eget gårds og bruksnummer. I kjøpekontrakten var disse tre bruksnumrene omtalt som én eiendom. De to siste parsellene var ubebygde, men den ene var opparbeidet med parkeringsplasser, båtoppstillingsplasser og ble brukt som slipplass for sikrede i forbindelse med bruk av fritidsboligen. Tinglyst hjemmel for disse var datert 19.8.08.

Den 6.8.13 sendte sikrede et brev til naboen på øya K, hvor den første eiendommen lå, med anmodning om at han skulle slutte å gå over hans eiendom. Anmodningen ble ikke tatt til følge.

Sikrede tok i 2014 kontakt med en advokat for å sørge for at alle forhold rundt hans eiendommer i området var i orden før arvingene kunne ta over disse.

Sikredes advokat skrev til selskapet 28.4.15 om en tvist med nabo J knyttet til fritidseiendommen på øya K. Sikrede mente nabo J uberettiget gikk over sikredes eiendom ned til sjøen. Tvisten ble dokumentert i form av korrespondanse mellom partene.

Den 29.4.15 sendte sikredes advokat et brev til P.Å., som er nabo til en av de ubebygde parsellene på naboøya S. Brevet gjaldt spørsmålet om grenser i sjøgrunnen og at etablerte båtplasser på naboens eiendom kom i strid med sikredes strandrett på den aktuelle parsellen.

Den 4.5.15 tok sikredes advokat på nytt kontakt med selskapet og informerte om situasjonen med nabo P.Å. Av brevet fremgikk:

For en av eiendommene foreligger det allerede en tvist som er varslet til Sparebank 1 Skadeforsikring. Jeg har tatt dette opp i brev datert 28.04.2015, om (sikredes eiendom), og tvist med (nabo J).

Jeg tar nå kontakt om en annen eiendom som (sikrede). Dette er en eiendom med flere parseller. På en av parsellene (øya S) har de hytte. En annen parsell av (bruksnummer) er på fastlandssiden, og med formål båtplasser, parkering og slipp. Problemstillingen her er grensen utover i sjøen og den såkalte tilflotsretten for (sikredes) eiendom (adgangen til uhindret sjøveis adkomst til og fra strandeieendom mellom (brn) og en naboeiendom, (gnr/brn) som tilhører (P.Å.))

Jeg har tatt dette opp i brev datert 29.04.2015 til P.Å. Kopi av brevet følger vedlagt.

For tvisten vedrørende eiendommen på øya K og nabo J erkjente selskapet ansvar ved brev av 19.5.15. Følgende fremgikk:

Tilsagnet gjelder for tvist med (nabo J.) og anses oppstått 28.01.2015.

Etter de gitte opplysninger anses saken å falle inn under rettshjelpdekningen. Vi vil derfor dekke sikredes andel av rimelige utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner med fradrag av egenandel som utgjør kr 4 000,- med tillegg av 20 % av det overskytende beløp. Det trekkes bare en egenandel for hver tvist. Samlet erstatning er begrenset til kr 100 000,- selv om det er flere parter på samme side i tvisten. Dette gjelder også om partene har rettshjelpforsikring i forskjellige selskaper, eller om den/de sikrede har rettshjelpdekning under flere forsikringer i ett eller flere selskaper. Selskapets ansvar er under enhver omstendighet begrenset til sikredes økonomiske interesse i saken med mindre utgiftene på forhånd er godkjent av selskapet.

Vedrørende sikredes andre henvendelse om den andre eiendommen, sendte selskapet et brev til sikrede datert 19.5.15. Av dette fremgikk:

Det fremkommer av mottatt dokumentasjon at saken gjelder (parsell i tilknytning til eiendom på øya S). Vi kan ikke se at det er tegnet forsikring for eiendommen (...) hos oss. Vi ber avklart om dette er ubebygget eiendom som ligger inntil en av de andre eiendommene til Deres klient, og på hvilket parsellnummer det iht Deres henvendelse skal stå en hytte.

I januar 2016 erkjente selskapet å dekke utgifter på kr 41 731 i saken vedrørende eiendommen på øya K, fra tvistedato 19.1.16.

Nesten ett år etter at selskapet hadde bedt om opplysninger vedørende saken mot nabo P.Å. på øya S, svarte sikredes advokat følgende:

(Sikrede) kjøpte derfor den ubebygde parsellen (...) som også er en ubebygd parsell for å ha (parsellen) som biloppstillingsplasser og båtplasser for hytteeiendommene de hadde på den tiden, dvs. (...) som de kjøpte samtidig med de to ubebygde parsellene.

Den 11.5.16 bekreftet selskapet dekning for det siste forholdet også:

Det fremkommer av ovennevnte brev at det er sendt to henvendelser til (P.Å.), et brev den 28.08.2015 og et brev den 23.12.2015 . Tvist anses iht. ovennevnte tidligst å ha oppstått 23.12.2015.

Vi bekrefter at vårt tilsagn av 19.05.2015 også omfatter tvist med (P.Å.), og at utgifter dekkes fra og med 23.12.2015.

Sikredes advokat fremmet så et krav på kr 75 331,20 til selskapet, tilsvarende utgifter sikrede hadde hatt til juridisk bistand i forbindelse med saken mot P.Å. Det påløp ytterligere kr 21 250 for denne saken.

Selskapet dekket deler av sikredes krav om rettshjelpsdekning, men anførte at det kun ville dekke kr 58 269, som var resten av forsikringssummen på kr 100 000 etter at det tidligere hadde utbetalt kr 41 731 i forbindelse med tvisten mot J. Det viste til det dekningstilsagnet som var gitt tidligere. Sikredes advokat protesterte og mente at dekningstilsagnet ikke kunne tolkes slik at det gjaldt en begrensning på kr 100 000 for begge tvistene.

Sikrede krever dekning for to tvister og har anført at selskapet gav et bindende dekningstilsagn den 11.5.16 også for dekning av tvist mot nabo P.Å. opp til forsikringssummen på kr 100 000. Ut i fra de opplysningene selskapet hadde mottatt da dekningstilsagnet ble gitt, måtte sikrede legge til grunn at tilsagnet gjaldt for tvistene hver for seg. Hvis dekningstilsagnet er uklart må det tolkes til fordel for sikrede som her er forbruker.

Subsidiært er det vist til at dette uansett gjelder to uavhengige tvister som hver for seg utløser en ny forsikringssum under hver sin forsikringsavtale. Det er vist til at forespørsel om rettshjelpsdekning ble gjort i to forskjellige forsendelser og at selskapet også hadde bekreftet dekning i begge sakene hver for seg. Videre ble det forklart om de to tvistene:

(saken mot nabo J) gjelder (sikrede) sin eiendom (gnr/brn), og spørsmålet om (nabo J) sin eiendom (gnr/brn) har rett til adkomst over (sikrede) sin eiendom.

(Saken mot nabo P.Å) gjelder (sikrede) sin eiendom gnr/brn (tre ulike). Rettsspørsmålet her gjelder grensen for den del av eiendommen som ligger på fastlandssiden, parsellen som er bnr (...) og som er eiendommens areal for bilparkering, båtplasser og slipp. Konflikten var om eiendommens grense ut i sjøen og bruken av sjøområdet og tilflottsretten, mot (nabo P.Å) som eier naboeiendommen (gnr/ brn).

Parsellen som tvisten på øya S omhandler, må anses å være en del av den forsikrede eiendom, da den blant annet er kjøpt som en enhet og at den aktuelle parsellen er en nødvendighet for å få nyttiggjort seg av fritidsboligen. Selskapet kan på bakgrunn av dette ikke nekte å utbetale ytterligere kr 58 269 for tvist mot nabo J og eiendommen på øya K. For den andre tvisten mot nabo P.Å. mente sikrede å ha et tap på kr 34 062,20 som selskapet skulle dekke.

Selskapet avviser at det er ansvarlig for to tvister og har anført at dekningstilsagnet som ble gitt den 11.5.16 må forstås slik at det var begrenset til en maksimal utbetaling på kr 100 000. Tvist som gjaldt parsell på øya S ble ved en feil sett på som en del av tvisten som gjaldt eiendom på øya K, og det ble derfor gitt et tilsagn for denne. Begrensningen på kr 100 000 gjaldt likevel. I og med at sikrede uansett ikke hadde noen forsikring på den ubebygde parsellen på øya S, herunder rettshjelpsdekning, kunne ikke selskapet dekke ytterligere for sikrede over forsikringsavtalen som

gjaldt en annen bebygdparsell på eiendommen. En ubebygget parsell kunne uansett ikke forsikres når denne ikke var slått sammen med bebygget eiendom.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet har gitt et bindende dekningstilsagn for to tvister, evt. om tvist med nabo P.Å. er dekket under rettshjelpsdekningen i fritidsboligforsikringen på eiendommen på øya S.

Nemnda ser først på om selskapet har gitt dekningstilsagn for to tvister. Dekningstilsagnet for tvisten med J sier:

Tilsagnet gjelder for tvist med (nabo J.) og anses oppstått 28.01.2015.

Etter de gitte opplysninger anses saken å falle inn under rettshjelpdekningen. Vi vil derfor dekke sikredes andel av rimelige utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner med fradrag av egenandel som utgjør kr 4 000,- med tillegg av 20 % av det overskytende beløp. Det trekkes bare en egenandel for hver tvist. Samlet erstatning er begrenset til kr 100 000,- selv om det er flere parter på samme side i tvisten. Dette gjelder også om partene har rettshjelpsforsikring i forskjellige selskaper, eller om den/de sikrede har rettshjelpdekning under flere forsikringer i ett eller flere selskaper. Selskapets ansvar er under enhver omstendighet begrenset til sikredes økonomiske interesse i saken med mindre utgiftene på forhånd er godkjent av selskapet.

Dekningstilsagnet for tvisten med PÅ sier:

Det fremkommer av ovennevnte brev at det er sendt to henvendelser til (P.Å.), et brev den 28.08.2015 og et brev den 23.12.2015 . Tvist anses iht. ovennevnte tidligst å ha oppstått 23.12.2015.

Vi bekrefter at vårt tilsagn av 19.05.2015 også omfatter tvist med (P.Å.), og at utgifter dekkes fra og med 23.12.2015.

Det siste tilsagnet av 11.5.16 refererer til det første tilsagnet og sier at dette tilsagnet også omfatter tvist med PÅ. I det første tilsagnet fremgår det klart at maksimal forsikringssum var kr 100 000, og at dette gjaldt selv om det var flere parter på hver side. Nemnda mener dette må tolkes slik at de to tilsagnene dreier seg om dekning for en og samme tvist. Nemnda kan ikke se at kommunikasjonen mellom partene tilsier et annet resultat, selv om dette gjaldt en annen eiendom, en annen nabo og selskapet ikke hadde tatt uttrykkelig forbehold om at dette var samme tvist.

Spørsmålet er da om det dreier seg om to tvister etter forsikringsvilkårene. Nemnda forstår saken slik at sikrede har en forsikringsavtale med rettshjelpdekning for eiendommen på øya K som gjelder for ... Mandal, 11/29, og at det er denne avtalen som dekker tvisten med J. I tillegg har sikrede en forsikringsavtale for eiendommen på øya S, som ifølge forsikringsbeviset gjelder "Fritidshus", " ... Mandal 11/25". Spørsmålet er om tvisten med P.Å er omfattet av denne avtalen. Denne tvisten gjelder en parsell med gårds- og bruksnr. 11/47. Ifølge vilkårene gjelder rettshjelpsdekningen kun tvister i egenskap av å være eier av den forsikrede eiendommen. Dette må referere til den eiendommen som spesifikt er angitt i forsikringsbeviset. Vilårene har også unntak for "Tvist som gjelder annen fast eiendom enn den forsikrede eiendom". Dette betyr at tvisten mot P.Å ikke er omfattet av forsikringen for "... Mandal 11/25".

Selskapets ansvar kan derfor ikke gå lenger enn det som følger av dekningstilsagnet. Selskapet har anført at tilsagnet om dekning for tvist med PÅ ble gitt ved en feil, men har ikke bestridt at det dekker kostnadene til denne tvisten innenfor samme forsikringssum som gjelder for tvisten mot J.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Elisabeth Okkenhaug (selskapsrepresentant), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).